

Verksamhetsberättelse 2019

Årsredovisning 2019

Ordföranden

Ett tema som har återkommit under hela året är rekrytering och inte minst hur vi ska såväl attrahera yngre seniorer som behålla våra yngre medlemmar. Medlemsantalet fortsätter att minska. 2018 minskade vi netto med 430 medlemmar (-0,94%) och 2019 är motsvarande tal 453 medlemmar (0,99%). Samtidigt som vi under 2018 nyrekryterade 3 168 medlemmar lämnade oss, exklusive avlidna, 2 305 medlemmar, många efter bara ett par år som medlemmar. Fokus måste nu ligga på att behålla våra yngre medlemmar. Medelåldern ligger på 77,6 år. Att utvecklas till en attraktiv seniororganisation bland yngre seniorer kommer vidare att bli ännu viktigare när nu riksdagen beslutat om en successiv höjning av åldersgränserna för pension. Därmed kommer också än mer fokus att behöva riktas mot den åldersdiskriminering som finns i arbetslivet. Det handlar inte bara om att ha rätt att arbeta längre upp i åldrarna utan att också ändra på attityder till äldre så att vi betraktas som en resurs som kan bidra med såväl kunskap som erfarenhet och därmed kunna bidra till landets ekonomi.

Att SPF Seniorerna firat 80 år kan knappast ha undgått någon. När man ser tillbaka på organisationens historia är det slående att de frågor som stod i fokus då, bostäder och pensioner, är lika relevanta idag. Även om förhållandena inte är jämförbara så är sakfrågorna desamma; rimliga pensioner som det går att leva på och bostäder som är anpassade för äldre till rimliga kostnader.

Arbetet med Vårdcentralpatrullen blev en framgångsfaktor i många hänseenden. Vi lyckades engagera medlemmar som tidigare inte varit aktiva, vi kunde presentera ett lyckat samarbetsprojekt mellan de fyra pensionärsorganisationerna och vi uppmärksammades positivt av politiker och tjänstemän såväl inom primärvården som centralt inom regionen. Det senare manifesterades av att vi nominerades till Tillsammanspriset av Patientnämnden. Ett annat viktigt projekt som har startat under 2019 är att med hjälp av statliga bidrag på olika sätt bidra till att minska den ofrivilliga ensamheten. Ett arbete som fortsätter under 2020.

Utvecklingen av pensionerna och hur de med lägst pensioner kompenseras med skattelättnader har tydligt visat på bristerna i dagens pensionssystem. Denna utveckling har i sin tur lett till att den som har arbetat ett helt yrkesliv i ett låglöneyrke och den som bara har garantipension och ev. bostadstillägg i stort sett har samma pension. Därmed har pensionssystemet utvecklats till en inkomstgaranti utan koppling till tidigare inkomster. Samtliga pensionärsorganisationer är eniga om att det krävs en utvärdering och översyn av pensionssystemet. Under Almedalsveckan presenterade organisationerna gemensamt ett sexpunktsprogram.

Under året har allt fler kommuner brottats med sämre ekonomi och med nedskärningar på olika områden som följd. Detta måste följas noggrant av våra företrädare i landets kommunala pensionärsråd. Det är därför högst oroande när signaler kommer att dessa ska läggas ned. Vi har ju sedan länge hävdat att det borde lagstiftas om att alla kommuner ska ha

pensionärsråd, vilket är den möjlighet till samverkan som finns. Det var för övrigt ett löfte i valrörelsen 2018.

En fungerande samverkan mellan kommun och region när det gäller vård av äldre är en fråga som särskilt måste uppmärksammas av stockholmsdistriktet eftersom vi är den enda region i Sverige där hemsjukvården inte kommunaliserats. Även här spelar en fungerande samverkan mellan regionens förvaltningar och pensionärsorganisationer stor roll.

Under 2019 har en ny samverkansmodell beslutats av regionfullmäktige och som kommer att implementeras under 2020.

I slutet av året deltog 8000 medlemmar inom Stockholmsdistriktet i en enkätundersökning om hur vi bor och hur vi vill bo i framtiden. Under våren 2020 kommer dessa frågor att tas upp på ett seminarium. Vidare finns planer på att gemensamt med övriga pensionärsorganisationer inom distriktet lyfta fram viktiga boendefrågor för seniorer.

I år, den 12-14 juni, är det kongress och den kommer att äga rum på Lidingö. Förbundsstyrelsen har redan fattat beslut om att lägga fram ett förslag till Boendepolitiskt program. Förbundets stadgrupp har efter remissbehandling överlämnat sitt förslag till Förbundsstyrelsen, som nu ska ta ställning till den fortsatta hanteringen.

Verksamhetsberättelse 2019

Styrelsen för SPF Seniorerna Stockholmsdistriktet får härmed avge sin förvaltningsberättelse för 2019

Styrelse

Monica Ulfhielm, ordförande

Ritva Elg, vice ordf.

Ann Hedberg Balkå, vice ordf.

Anders Runelund, kassör

Lena Hedquist

Eva Öhbom Ekdahl

Maris Sedlenieks

Margareta Sutton

Monia Sturén

Birgitta Hagström från 2019-04-09

Jan Nordelöf mellan 2019-04-09 till 2019-12-03

May-Lis Rombo till 2019-04-09

Christina Björklund till 2019-04-09

SPF Seniorerna Boo

SPF Seniorerna Österåker

SPF Seniorerna Järfälla

SPF Seniorerna Katarina Sofia

SPF Seniorerna Bromma

SPF Seniorerna Saltsjöbaden

SPF Seniorerna Katarina Sofia

SPF Seniorerna Runstenen Haninge

SPF Seniorerna Nacka

SPF Seniorerna Karlaplan

SPF Seniorerna Tyresö

SPF Seniorerna Rurik Norrtälje

SPF Seniorerna Brännkyrka Älvsjö

Presidiet

Monica Ulfhielm

Ritva Elg

Ann Hedberg Balkå

Revisorer

Jesper Eriksson

Staffan Zander

Gun Tingsvall

Inga-Lill Larsson

Auktoriserad revisor, ordinarie

Baker Tilly Mapema AB

Auktoriserad revisor

Baker Tilly Mapema AB

Ordinarie, SPF Seniorerna Stureby

Ersättare, SPF Seniorerna Maria-

Högalid

Valberedning

Jens Vollmer

Christina Björklund

Ninni Engstrand

Anne Utter

Claes Hero

SPF Seniorerna Botkyrka (sammankallande)

SPF Seniorerna Brännkyrka

SPF Seniorerna Draken Kungsholmen

SPF Seniorerna Solrosen Solna

SPF Seniorerna Österåker

Kansli

Shahla Safari

Diana Thoor-Kalén

Susanna Jakobsson

Kanslichef 100 %

Administratör 80 %

Administratör 75 %

Representation i och för förbundet

Förbundsstyrelsen

Birgitta Borg, SPF Seniorerna Draken Kungsholmen från 2014-06-12	Ordinarie ledamot
Richard Olsson, SPF Seniorerna Nacka från 2017-06-15	1:e vice ordförande
Monica Ulfhielm, SPF Seniorerna Boo från 2017-06-15	Ordinarie ledamot

Revisorer

Arne Johannesson, SPF Seniorerna Norrmalm	Ordinarie ledamot

Förbundets valberedning

Ingela Lindberger, SPF Seniorerna Tibble Täby från 2017-06-01

Förbundets stadgegrupp

Monica Ulfhielm, SPF Seniorerna Boo

Socialstyrelsens Äldreråd

Monica Ulfhielm, SPF Seniorerna Boo	Suppleant

Blomsterfondens styrelse

Monica Ulfhielm, SPF Seniorerna Boo	Ordinarie *
Ingegerd Thorngren, SPF Seniorerna Saltsjöbaden	Ersättare*

Sveriges konsumenter, styrelse

Maris Sedlenieks, SPF Seniorerna Katarina Sofia

Patient- och Brukarrådet, Myndigheten för Vård- och omsorgsanalys

Ann Hedberg Balkå, SPF Seniorerna Järfälla

*Formellt är det SPF Seniorerna som har rätt att nominera styrelseledamöter. P.g.a. verksamhetens geografiska läge har Förbundet delegerat till Stockholmsdistriktet att nominera ledamöter.

Samverkansgrupper inom Stockholmsdistriktet

Det finns fem samverkansgrupper inom Stockholmsdistriktet. Grupperna består av lokalföreningar som tillhör olika geografiska områden. Följande samverkansgrupper finns: Nordostgruppen, Nordvästgruppen, Citygruppen, Söder om söder gruppen samt Södertörngruppen.

Distriktets kontaktpersoner närvarar vid samverkansgruppernas sammanträden och kan informera om distriktets aktiviteter.

Samverkansgrupperna är en av distriktets remissinstanser.

Övrig representation

Distriktets representanter i styrelser och samverkansråd

Region Stockholm

Region Stockholms pensionärsråd (RPR) utses för den politiska mandatperioden

Monica Ulfhielm	SPF Seniorerna Boo	ordinarie
Eva Öbom Ekdahl	SPF Seniorerna Saltsjöbaden	ordinarie
Ann Hedberg Balkå	SPF Seniorerna Järfälla	ersättare
Ritva Elg	SPF Seniorerna Österåker	ersättare

Regionens läkemedelskommittés brukarråd

Anders Magnusson	SPF Seniorerna Botkyrka

Trafikförvaltningens samverkansråd med pens.org

Alexandra Birk	SPF Seniorerna Huddinge	ordinarie
Barbro Erlandsson	SPF Seniorerna Vällingby	ersättare

Tillväxt- och Regionplaneförvaltningen

Kjell Jonasson	SPF Seniorerna Östertälje
Anita Gröning Persson	SPF Seniorerna Järfälla

Locum

Olle Eriksson	SPF Seniorerna Vällingby
Per Eckerbom	SPF Seniorerna Karlaplan

Patientnämnden

Christina Gabriella Zaunders   SPF Seniorerna Idun Danderyd

Eva Öbom Ekdahl   SPF Seniorerna Saltsjöbaden

Regionens kulturförvaltning

Anders Björendahl   SPF Seniorerna i Väsby

Shahla Safari   Kanslichef

HSF:s Samverkansråd (Hälso- och sjukvårdsförvaltningen)

Eva Lantz   SPF Seniorerna Maria-Högalid

Ritva Elg   SPF Seniorerna Österåker

Samverkansrådet KS/HS (Karolinska/Huddinge sjukhus)

Olle Eriksson   SPF Seniorerna Vällingby

Moa Bern   SPF Seniorerna Saltsjöbaden

Folktandvårdens äldreåd

Anders Magnusson   SPF Seniorerna Botkyrka

Eva Lantz   SPF Seniorerna Maria-Högalid

Samverkansrådet DS (Danderyds sjukhus)

Lennart Elg   SPF Seniorerna Österåker

Jan Halldin   SPF Seniorerna Idun Danderyd

Samverkansrådet SLSSO (Stockholms läns sjukvårdsområde)

Christina Teiner   SPF Seniorerna Katarina Sofia

Monica Ulfhielm   SPF Seniorerna Boo

Samverkansrådet SÖS (Söder sjukhuset)

Birgitta Brynnel	SPF Seniorerna Vendelsö-Brandbergen
Astrid Kågedal	SPF Seniorerna Maria-Högalid

Samverkansrådet Södertälje sjukhus

Caisa Ekstrand	SPF Seniorerna Holmfast
Ann Catrin Rydbjer	SPF Seniorerna Holmfast

KPR (Kommunala pensionärsrådet) Stockholm utses av distriktsstyrelsen varje kalenderår

Christina Folke	SPF Seniorerna S:t Erik	ordinarie
Anne-Marie Bergström	SPF Seniorerna Mälarhöjden-Hägersten	ordinarie
Anders Lidbeck	SPF Seniorerna Draken Stockholm	ordinarie
Lena Hedquist	SPF Seniorerna Bromma	ordinarie
Astrid Kågedal	SPF Seniorerna Maria-Högalid	ersättare
Karin Lund	SPF Seniorerna Bromma	ersättare
Irene E. Svensson	SPF Seniorerna Fruängen-Liljeholmen	ersättare
Yvonne Wendt	SPF Seniorerna Gärdet-Djurgården	ersättare

Äldrecentrum

Ann Hedberg Balkå	SPF Seniorerna Järfälla
Lena Hedquist	SPF Seniorerna Bromma

NTF:s (Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande) äldre trafikråd

Staffan Smedberg	SPF Seniorerna Boo

Nestor (Forskning och utveckling för äldre)

Eva Öhbom Ekdahl	SPF Seniorerna Saltsjöbaden
Monia Sturén	SPF Seniorerna Nacka

Studieförbundet Vuxenskolan-Stockholms stad

Karin Wilborg   SPF Seniorerna Bromma

Studieförbundet Vuxenskolan-Stockholms län

Jens Vollmer   SPF Seniorerna Botkyrka

Verksamheten

Distriktsstämman

Distriktsstämman hölls den 9 april på ABF-huset, Stockholm. Närvarande vid stämman var 100 ombud samt 11 styrelseledamöter. Därutöver deltog kanslipersonal samt inbjudna gäster.

Föreningar och medlemmar

Medlemsantalet var vid årets början 45 783 och vid årets slut 45 330 medlemmar, vilket innebär en nettominskning med 453 medlemmar, d.v.s. -0,99 %. 24 föreningar har ökat sitt medlemsantal, 36 föreningar har minskat och två föreningar har oförändrat medlemsantal. Antalet avlidna under året var 1316 personer. På förbunds nivå har antalet medlemmar minskat från 261 397 till 259 506 d.v.s. - 1 891 eller - 0,72%.

Under året har en sammanslagning ägt rum genom att SPF Seniorerna Brännkyrka och SPF Seniorerna Fruängen-Liljeholmen den 13 maj har gått samman. Den nya föreningen heter SPF Seniorerna Fruängen-Liljeholmen. Distriktet består numera av 61 föreningar.

Studieverksamhet

Studieverksamhet har inom Stockholmsdistriktet bedrivits tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan, vilket innebar 346 studiecirklar med 4 058 deltagare och 1 106 st. kulturarrangemang med 37 307 deltagare.

Styrelsens arbete

Styrelsen har haft tio och presidiet tio sammanträden. Distriktsstyrelsens planeringsdagar genomfördes den 23 april på Viking Grace, 12 juni och 30 september på distriktskansliet. En konferens riktade till distriktets föreningsordförande ägde rum den 12-13 september.

Ansvarsområden (AO)

Verksamheten bedrivs i Ansvarsområden (AO) och projekt. Dessa korrigeras årligen något med hänsyn till styrelseledamöternas intresseområden och erfarenheterna av det gångna årets arbete. Varje styrelseledamot ingår i minst ett AO och en styrelseledamot är sammankallande. Ansvaret för enskilda sakfrågor kan fördelas bland styrelseledamöterna. Det ankommer på varje AO att vid behov knyta särskild expertis till sig. För uppgifter som kräver tidsbegränsad insats kan projektgrupper tillsättas.

Följande Ansvarsområden finns inom styrelsen:

- **En organisation i tiden:**
  - Ledarskap, distriktets arbetsformer, ordförandekonferenser, distriktsstämma, planeringskonferenser
- **Medlemsvård och rekrytering:**
  - Medlemsutveckling, temadagar och inspirationsföreläsningar, programdag, resor och medlemsförmåner samt distriktstävlingar
- **Äldrepolitik:**
  - Kommunala vård- och omsorgsfrågor inkl. Kommunala pensionärsrådet/ Stadsdelsnämndens pensionärsråd (KPR/SPR), hälso- och sjukvårdsfrågor inkl. regionens pensionärsråd (RPR) och regionens olika samverkansorgan, samhällsplanering och folkhälsa.
- **Marknad och Kommunikation:**
  - Marknadsföring, mässor, information och sociala medier
- **Övrig löpande verksamhet:**
  - Stockholmsgruppen
  - Ekonomi och avtal
  - Externa kontakter och representation
  - Drift och administration
  - Supportgrupp

Prioriteringar 2019

- Valfrihet
- Boende
- Åldersdiskriminering
- Kommunikation

Styrelsens ansvarsområden, verksamhetsredovisning

Äldrepolitik: Ansvariga: Ritva Elg (sammankallande), Ann Hedberg Balkå, Eva Öhbom Ekdal och Lena Hedquist.

Regelbundna möten med politiker och tjänstemän äger rum inom ramen för Regionens Pensionärsråd (RPR) och de kommunala pensionärsråden (KPR) inklusive Stadsdelarnas Pensionärsråd (SPR) i Stockholms stad. Inom landstingets olika förvaltningsorgan med pensionärsråd är också Stockholmsdistriktet representerat. Särskilt bör framhållas samverkansråden inom Hälso- och Sjukvårdsförvaltningen (HSF), Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) och Trafikförvaltningen.

Äldreomsorg

Vårens seminarier handlade om två möten med de medlemmar som sitter i KPR-i länet och staden samt SPR (stadsdelsnämndens pensionärsråd).

Våld i nära relationer är ett annat ämne som berör äldre i lika hög grad som yngre men som inte lyfts fram på samma sätt. Under våren inbjöds till ett seminarium med rubriken "Våldet går inte i pension" med föreläsare från bland annat Äldrecentrum och Nationellt Centrum för kvinnofrid.

Höstens seminarier var ett möte med företrädare för KPR och SPR i Stockholms stad. KPR länet ställdes in då för få anmälde sig. Likaså ställdes möte med SPF medlemmar i Regionens råd in, möjligen hade vi lagt de för sent i december.

Under hösten anordnades ett seminarium om välfärdsteknik inom äldreomsorgen. Fokus låg dels på vad 5G kommer att betyda för utbyggnaden av välfärdsteknik dels presentation av praktiska erfarenheter av att implementera välfärdsteknik i en kommun.

Representanter från distriktet finns såväl i Nestors Äldreråd som i Äldrecentrums FoU råd. Vi har även bjudit in företrädare för såväl Nestor som Äldrecentrum som föreläsare vid våra seminarier. Bägge verksamheterna bedriver viktig forskning och utveckling som vi som organisation har glädje och nytta av.

Vårdcentralspatrullen

Vårdcentralspatrullen började planeras under hösten 2018 med motsvarande undersökning gjord i Jönköping som modell. Detta är ett samarbetsprojekt mellan SPF Seniorerna, PRO, SKPF Pensionärerna och RPG.

Vi har undersökt vårdcentralerna i Stockholms län med fokus på hur äldreomsorgarna fungerar. Ca 150 pensionärer ur våra organisationer genomförde 130 godkända personliga intervjuer av totalt 208 vårdcentraler. Intervjuerna skedde företrädesvis under maj och juni med vissa kompletteringar under augusti. Resultaten presenterades i oktober först under Seniormässan på Stora Scenen senare i Regionen i Landstingssalen för intervjuare, Regionpolitiker och personal samt några vårdcentraler. Resultaten har även presenterats i Regionens Pensionärsråd och SLSO.

I genomsnitt fick vårdcentralerna 67,3 poäng av 94 möjliga. Ett hyggligt resultat. Förbättrings-områden är bl a tillgängligheten till "sin" doktor vid icke akuta ärenden, ökad geriatrisk kompetens, utökad förebyggande verksamhet t ex fallprevention, kost mm. I många fall är enda skillnaden mellan äldreomsorgen och den vanliga mottagningen möjligheten att ringa på ett direktnummer utan knappval. Informationen om äldreomsorg och vad den erbjuder kan förbättras. Man tyckte intresset var lågt från personerna över 75 år. Erbjudandet kanske behöver "vässas" för att bli mer attraktivt?

En organisation i tiden: Ansvariga: Margareta Sutton (sammankallande), Lena Hedquist, och Anders Runelund

Efter föreningarnas årsmöten har distriktet erbjudit utbildningar för nya ordförande, medlemssekreterare, kassörer, revisorer och valberedare. Syftet med utbildningarna var dels att ge en fyllig information om förbundets och distriktets verksamhetsområden i förhållande till den lokala föreningens samt belysa områden som ingår i uppdragen. Kursen för valberedare under ledning av Runa Nilsson ägde rum på Tollare folkhögskola i oktober och var mycket uppskattad av de 28 deltagarna. Distriktet har också erbjudit uppföljningskurser i Miriam och Episerver.

Höstens ordförandekonferens i september hade temat:

Tillsammans för ett aktivare liv – Tillsammans mot ensamhet.

Konferensen inleddes dag 1 av utvecklingsledare Åsa Österberg från Förbundet som presenterade projektet "Tillsammans mot ofrivillig ensamhet" samt det studiecirkelmateriel som behandlade ämnet. Studiecirkelmaterialet ska vara ett stöd och inspiration för fortsatt arbete i föreningarna kring hur vi kan motverka äldres ofrivilliga ensamhet.

Dag 2 ägnades åt en uppföljning av förra årets ordförandekonferens och de åtagande som föreningarna då gjorde.

Hur syns de i din verksamhetsplan 2019 och i din föreningsverksamhet?

Genomförande och uppföljning.

Grupparbetena innebar intressanta diskussioner och erfarenhetsutbyten.

I slutet av november ordnade distriktet ett höstmöte för ordförande och andra intresserade styrelseledamöter där förbundets stadgeremiss och motioner till kongressen i juni 2020 behandlades.

Gruppen har också bidragit med stöd inom ramen för vårt uppdrag till föreningar där olika former av problem uppstått. Att stödja föreningsstyrelser i deras arbete är ett mycket viktigt uppdrag eftersom många föreningar har stora svårigheter att få medlemmar intresserade av styrelsearbete. Det är en av de stora frågorna för föreningarnas överlevnad.

Marknad och kommunikation: Ansvariga Maris Sedlenieks (sammankallande), Eva Öhbom Ekdahl och Jan Nordelöf.

Tryckta Distriktsbladet - TDB har distribuerats som bilaga två gånger per år i tidningen Seniorens januari- och augustinumner.

Digitala Distriktsbladet - DDB har sänts med mail till alla medlemmar inom distriktet som lämnat/uppdaterat sin mailadress. Under året har det digitala blad som är anpassat för att läsas på läsplattor eller smarta telefoner, sänts ut 8 gånger.

På ett välbesökt seminarium om digital kommunikation blev vi informerade om den aktuella utvecklingen inom området.

Mässor och utställningar

Seniordagen i Kungsträdgården i maj ägde rum för femte året i rad. Seniordagen är ett gratisevent för besökarna och välbesökt.

Seniormässan i Älvsjö i oktober ägde rum för 25:e året i rad. Denna mäsas betraktas som årets huvudmäsas. Det är den mäsas som också genererar flest nya medlemmar. Så även detta år.

Medlemsvård och Rekrytering: Ansvariga: Monia Sturén (sammankallande), Birgitta Hagström och Maris Sedlenieks

Distriktet har för närvarande fem träffpunkter: Odd Fellow Huset, Tekniska Museet, Kulturhuset, Berwaldhallen och Världskulturmuseerna.

Vid två tillfällen har det arrangerats mycket välbesökta eftermiddagar med mingel och underhållning. På våren på Café Opera och på hösten på Odd Fellow Huset.

Genom samarbetet med Dramaten och Stadsteatern ges medlemmarna flera erbjudanden om rabatterade priser.

Distriktet har samarbetsavtal med researrangörerna: Reseskaparna och CK:s resor. Vidare finns avtal med Tallink Silja, Viking Line och Birka Cruises.

Gruppen har anordnat flertal medlemsresor med rederierna.

I oktober firade vi vårt 80 års jubileum på ABF Huset med ca 350 deltagare. Vi började med en hattkavalkad från de gångna 80-åren, därefter berättade två distriktsordförande om sina erfarenheter. Generalsekreterare Peter Sikström talade om förbundets tankar om och för oss seniorer.

Våra externa talare höll mycket uppskattade tal, Hanne Kjöllner, journalist och författare, om hur vi behöver förbereda oss att bli gamla och Erik Rolfhamre, komiker och monologmakare, kåserade dels om sitt fantastiska äldreboende som tillgodosåg det mesta för den boende dels om mönsterkommunen Gimo.

Rekryteringsgruppen med deltagare från föreningar i distriktet har haft ett flertal möten och planerat en Rekryteringsdag i februari 2020.

Gruppen har också bidragit med stöd inom ramen för sitt uppdrag att stödja föreningar där olika former av problem uppstått.

Vi har även träffat och stöttat föreningar som av olika anledning har behövt diskutera sin framtid.

Aktiviteter 2019

Februari

2-16	Medlemsresa till Nerja	35
15	Berwaldhallen	30
16-2 mars	Medlemsresa till Nerja	26
19	Äldrepolitik, 12.30 ABF	9
21	Museirond-Etnografiska	23
21	EPiServer, repetition	10
26	EPiServer, repetition	8

Mars

5	Miriam, nybörjarutb.	7
6	Vikingaliv	16
11	Programdag	78
13	Utbildning för föreningarnas nya ordförande	7
12	Miriam, nybörjarutbildning	6
14	Berwaldhallen	38
19	KPR	48
20	Museirond Medelhavsmuseet	
22-25	Trädgårdsmässan	
26	EPiServer, nybörjarutb.	10
27	Vikingaliv	14
28	EPiServer, nybörjarutb.	10

April

4	SPR	17
9	Distriktsstämma	101
11	Guidad visning Naturhistoriska	15

15	Våld i nära relationer	19
17	Vikingaliv	5
24	Kassörutbildning	11
Maj		
4-7	Medlemsresa kulturhelg i Tallinn	30
7	Seniordagen, Kungsträdgården	
8	Museirond Östasiatiska museet	28
8	Vikingaliv	8
9	Café Opera	200
14	Fortsättningsutbildning i Miriam	45
20	Kommunikation	100
27-29	Medlemsresa till Höga kusten-Birka	250
Juni		
5-8	Medlemsresa kulturhelg i Tallinn	30
Augusti		
13-16	Medlemsresa, Kulturhelg i Tallinn	38
26	DM i hjärnkoll	21
September		
6	Visning på Etnografiska museet	30
12-13	Ordförandekonferens	105
14	DM i bridge	36
15-23	Medlemsresa till Minnesota	17
19-20	Skaldjurskryssning med Birka	169
20	DM i golf	60
24	Miriam, nybörjarutb.	11
26	SPF 80 år!	350

Oktober

1-3	Seniormässan, Älvsjö	
2	Funktionärsutbildning för nya valberedare	29
9	Vikingaliv	14
10	Seminarium om vårdcentralpatrullens arbete	150
15	Repetition-Miriam	11
17	Mingel på Odd Fellows lokal	200
17	Berwaldhallen	35
18	Temadag, fokus kultur, natur och hälsa	138
22	Repetition-Episerver	9
25	Pensionsseminarium 9-12	48
31-11 nov.	Medlemsresa till Borneo & Singapore	45

November

3-13	Medlemsresa till Nerja	30
5	Repetition-Miriam	5
6	Vikingaliv	9
10-1 dec.	Långtidsemester i Sicilien	29
14-24	Medlemsresa till Nerja	30
15	Berwaldhallen	
19	IT-seminarium, 13-16	46
21-22	Julbordskryssning med Birka	110
25-5 dec	Medlemsresa till Nerja	30
27	Höstmöte	73

December

4	Erfarenhetsutbyte KPR-länet	22
4	Vikingaliv	17

Årsredovisning
för
SPF Seniorerna Stockholmsdistriktet

802006-7537

Räkenskapsåret

2019

Styrelsen för SPF Seniorerna Stockholmsdistriktet får härmed avge
årsredovisning för räkenskapsåret 2019.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Stockholmsdistriktet är en del av den rikstäckande organisationen SPF Seniorerna och omfattar geografiskt i princip Stockholms län. Stockholmsdistriktet är räknat i antalet medlemmar det största distriktet och omfattar 61 föreningar.

Föreningen har sitt säte i Stockholm

Främjande av ändamålet

Distriktet skall bidra till att främja SPF Seniorernas mål genom att:

- Ordna utbildningar, studiedagar, informationsmöten, tävlingar och andra sammankomster för föreningarna
- Ge information om SPF Seniorerna till medlemsföreningar, allmänhet och media
- Verka för samordning av den verksamhet som bedrivs av pensionärsråden inom Regionen och kommuner
- Verka för nybildning av nya föreningar

Flerårsöversikt (Tkr)	2016	2017	2018	2019
Huvudintäkter	3821	3949	3904	3841
Årets resultat	64	47	-118	-91
Soliditet	85%	84%	83%	88%

Förslag till disposition av årets resultat

Medel att disponera

Balanserad vinst	3 198 087
Årets resultat	<u>-91 203</u>
Summa	3 106 884

Styrelsen föreslår att årets resultat - 91 203 kronor balanseras i ny räkning.

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter

Resultaträkning

	Not	2019 01 01 2019 12 31	2018 01 01 2018 12 31
Föreningens intäkter			
Medlemsavgifter		1 827 360	1 879 320
Bidrag Stockholms kommun		927 300	959 820
Bidrag Region Stockholm		575 290	575 290
Övriga rörelseintäkter		511 131	489 582
Summa föreningens intäkter		3 841 081	3 904 012
Föreningens kostnader			
Lämnade bidrag		-639 688	-656 962
Projektkostnader		-639 202	-762 893
Övriga externa kostnader		-814 439	-805 563
Personalkostnader	2	-1 853 094	-1 811 080
Avskrivningar		0	0
Summa föreningens kostnader		-3 946 423	-4 036 498
Rörelseresultat		-105 342	-132 486
Finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter		14 482	15 279
Räntekostnader och liknande resultatposter		-343	-305
Summa finansiella poster		14 139	14 974
Årets resultat		-91 203	-117 512

Balansräkning	Not	2019-12-31	2018-12-31

TILLGÅNGAR

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar	17 000	2 400
Övriga fordringar	30 612	31 000
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	70 658	27 818
Summa kortfristiga fordringar	118 270	61 218

Kassa och bank

Kassa och bank	3 415 042	3 783 948
Summa kassa och bank	3 415 042	3 783 948
Summa omsättningstillgångar	3 533 312	3 845 166

SUMMA TILLGÅNGAR	3 533 312	3 845 166

Balansräkning	Not	2019-12-31	2018-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Eget kapital vid räkenskapsårets början	3 198 087	3 315 599
Årets resultat	-91 203	-117 512
Eget kapital vid räkenskapsårets slut	3 106 884	3 198 087

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	6 130	-
Mottagna ej använda bidrag	-	231 825
Övriga skulder	118 514	112 126
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	301 784	303 128
Summa kortfristiga skulder	426 428	647 079

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	3 533 312	3 845 166

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag

Anläggningstillgångar

Tillämpade avskrivningstider: 5 år

Nyckeltalsdefinitioner

Huvudintäkter

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, men före skatter.

Soliditet (%)

Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

Not 2 Medelantalet anställda

	2019	2018
Medelantalet anställda	3	3

Not Förpliktelser

	2019-12-31	2018-12-31
Förpliktelser	0	0

Not Ställda säkerheter

	2019-12-31	2018-12-31
Ställda säkerheter	0	0

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i SPF Seniorerna Stockholmsdistriktet
Org.nr 802006-7537

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för SPF Seniorerna Stockholmsdistriktet för räkenskapsåret 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av SPF Seniorerna Stockholmsdistriktets finansiella ställning per den 2019-12-31 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av (men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna).

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
  - skaffar vi oss en förståelse av den del av SPF Seniorerna Stockholmsdistriktets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
  - utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
  - drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
  - utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för SPF Seniorerna Stockholmsdistriktet för räkenskapsåret 2019.

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till SPF Seniorerna Stockholmsdistriktet enligt god

revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

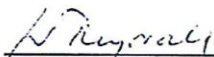
Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot SPF Seniorerna Stockholmsdistriktet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för SPF Seniorerna Stockholmsdistriktets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 12 mars 2020

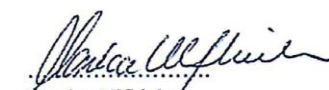

Jesper Eriksson
Auktoriserad revisor

Gun Tingsväll
Föreningsvald revisor

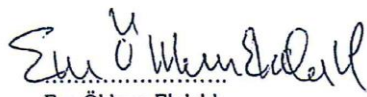
Resultat- och balansräkningen kommer att föreläggas på årsstämma för fastställelse.

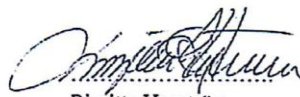
Stockholm den 13 februari 2020

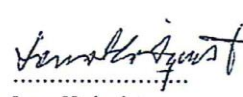

Monica Ulfhielm
Ordförande

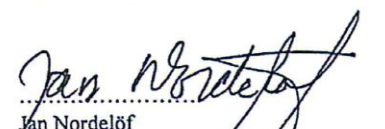

Ritva Elg
Vice ordförande

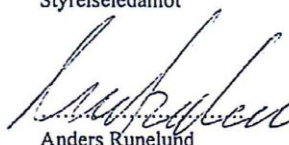

Ann Hedberg Balkå
Vice ordförande

Eva Öhnbom Ekdahl
Styrelseledamot

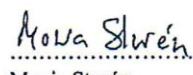

Birgitta Hagström
Styrelseledamot

Lena Hedquist
Styrelseledamot

Jan Nordelöf
Styrelseledamot till och med 2019-12-10

Anders Runelund
Styrelseledamot

Maris Sedlénieks
Styrelseledamot

Monia Sturén
Styrelseledamot

Margareta Sutton
Styrelseledamot

Vår revisionsberättelse har lämnats 2020-03-12

Jesper Eriksson
Auktoriserad revisor

Gun Tingsvall
Förtroendevald revisor

Stockholmsdistriktet

SPF Seniorerna

Stockholmsdistriktet

Torsgatan 37, 113 62 Stockholm

Telefon: 08-720 77 30

E-post: info@spfstockholm.se

Hemsida: www.spfseniorerna.se/stockholmsdistriktet